

TULEVAISUUS. NYT

Museoalan Teemapäivät 22.-23.9.2016

KOOSTE ILTAKAHVIKESKUSTELUISTA

Torstai 22.9.2016 Kulttuuritalo, Kitchen

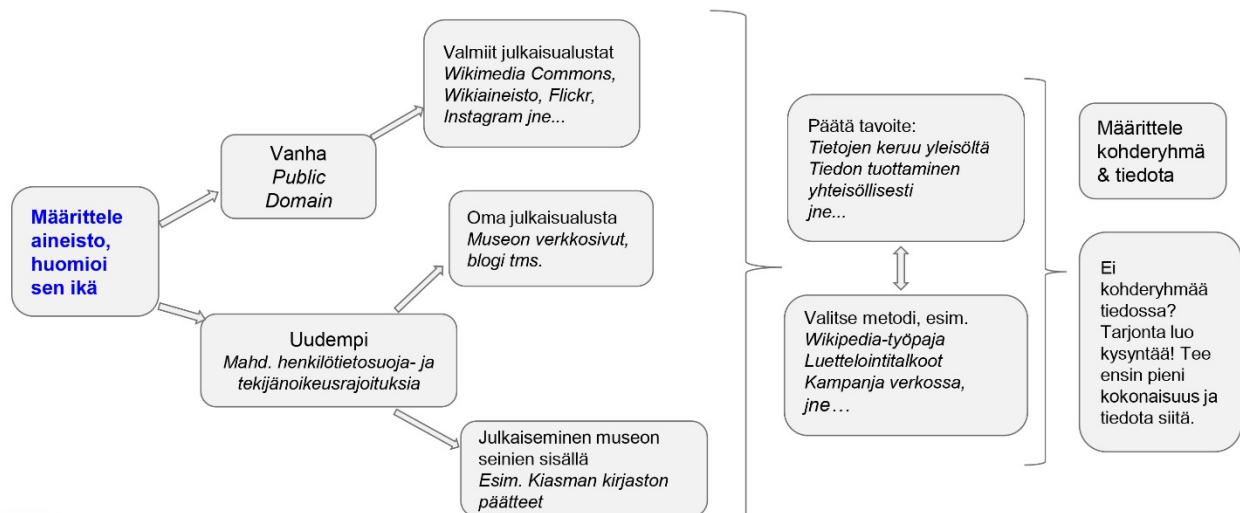
5. Digitalinen kulttuuriperintö eloon!

Aiheeseen johdattelivat Anni Saisto (Porin taidemuseo)
& Minna Turtiainen (Gallen-Kallelan museo)

Kartoitamme keinoja tutkia ja rikastaa museoiden digitaalisia aineistoja yhdessä yleisön kanssa. Aluksi keskustelun vetäjät kertovat kokemuksiaan aineistojen verkkojulkaisemisesta ja yleisöjen osallistamisesta. He ehdottavat kolme reittiä kohti osallistavaa arkisto- ja kokoelmatyötä.
<http://www.slideshare.net/AnniSaisto/digitaalinen-kulttuuriperintö-eloon>

POLKU I – Niskalenkki niukkuudesta

Digitaalinen kulttuuriperintö eloon!
Polku I - Niskalenkki niukkuudesta

Museoalalla keskustellaan paljon resursseista ja toiminnan priorisoinnista. Keskustelijat kuitenkin kokivat, että museon pienuus tai resurssien niukkuus eivät ole suurin este tietojen

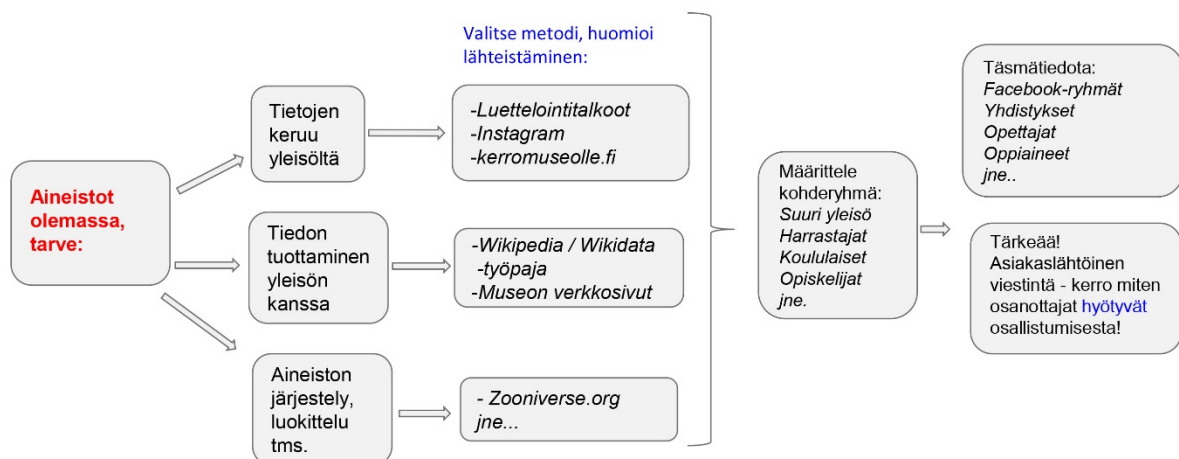
ja sisältöjen avaamiselle tai julkaisemiselle, vaan usein avaaminen nähdään valtavana urakkana, minkä vuoksi se saattaa jäädä kokeilematta muiden, painavampien kiireiden vuoksi. Myös epävarmuus esimerkiksi uudemman aineiston mahdollisista henkilösuoja- ja tekijänoikeusrajoituksista vaikuttaa.

Keskusteltaessa todettiin, että tämän takia työ kannattaa palastella pienempiin, helpommin hallittaviin kokonaisuuksiin, joista ensimmäinen liittyy aineiston valintaan. Ensin on hyvä selvittää, minkälaista aineistoa museolla on ja mikä sopisi helppona kokonaisuutena tiedon avaamisen tai julkaisun "kokeiluaineistoksi". Kuvassa on tuotu esiin aineiston määrittelyyn liittyvä polku. Keskustelussa korostettiin myös, että museo ei voi määrittellä esimerkiksi avointa lisenssiä aineistolle, jonka oikeuksia museo ei itse omista. On huomioitava, kuuluuko aineisto tekijänoikeuden suojan piiriin vai onko suoja rauennut.

Uudemman aineiston julkaisemisen osalta keskusteltiin paljon tietoisten riskien ottamisesta, mutta korostettiin, että yksityishenkilön suojan suhteen tulee aina pyrkiä olemaan korrekti. Mikäli on kyse instituution lähialueen toimijoista, saattaa aineiston tyypistä riippuen olla mahdollista hankkia asianosaisilta julkaisusuostumukset.

POLKU II – Aineistot hallussa, tarpeet tiedossa

Digitaalinen kulttuuriperintö eloon! Polku II - Aineistot hallussa, tarpeet tiedossa

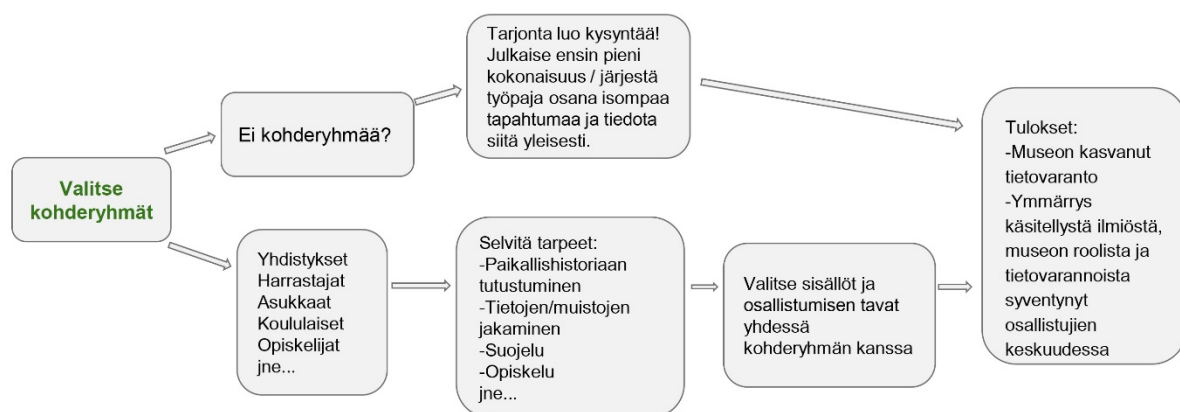
Toinen polku käsitteli erityisesti museon hallussa olevan aineiston rikastamista sekä tiedon tuottamista yhdessä yleisöjen tai yhteisöjen kanssa. Tässä vaiheessa aineistoon liittyvät rajoitukset ovat jo tiedossa ja aineistojen käyttöä halutaan joko lisätä tai niihin liittyvää tietoa rikastaa. Keskustelua käytiin erilaisista sähköisistä tiedonkeruutavoista, esimerkiksi muistitiedon keräämisestä kerromuseolle.fi -palvelun kautta, mutta huomautettiin myös, että tietoa voi rikastuttaa digitaalisena aikana edelleen myös "analogisesti", paikan päällä ja ihmisten parissa.

Paljon keskusteltiin myös erilaisten wiktalkoiden hyödyistä museoidenkin kannalta: museoiden esimerkiksi verkkosivuillaan tai blogissaan esittämä aihealueeseensa liittyvä tieto voi olla lähteenä Wikipediassa, mikä taas auttaa ohjaamaan liikennettä museon

verkkosivuille tai blogiin, mikä taas parantaa museon verkkosivujen tai blogin näkyvyyttä hakukoneiden listauksissa. Ongelmaksi nähtiin etenkin kuntien organisaatioissa se, että omat sivut on sidottu kunnan verkkosivujen alaisuuteen, jolloin sisällöntuotanto tai blogin pitäminen koettiin vaikeana tai jopa mahdottomana. Institutionaalisen tottelemattomuuden käsite nosti keskustelussa päätään ja puhuttiin mm. "varjosivujen" ja ulkoisten blogien perustamisesta helpoilla työkaluilla, kuten Wordpressillä – ja jos sen tekee oikein hyvin, saatetaan sivut tai blogi nähdä kuntapuolellakin ihan uudessa arvossa!

POLKU III – Asiakkaat edellä

Digitaalinen kulttuuriperintö eloon! Polku III - Asiakkaat edellä

 Tulevaisuus. Nyt.
Museoalan Teemapäivät 2016
22.9. - 23.9.2016 Kulttuuritalo, Sturenkatu 4, Helsinki
Iltakahvikeskustelu Digitaalinen kulttuuriperintö eloon! 22.9. Klo 16
Intendentti Anni Saisto/Porin taidemuseo

Kolmas polku lähtee asiakkaista tai museon ympäröimistä yhteisöistä. Museolla saattaa olla alueellaan (tai verkossa) omasta erikoisalastaan innostunut harrastajien joukko, jonka kanssa halutaan tehdä yhteistyötä. Tällöin käsiteltävä aineisto ja työskentelytavat voidaan määrittää yhteisön kanssa, heidän tarpeistaan lähtien.

Toisaalta, mikäli kohderyhmää ei heti ole tiedossa, voi jonkin aineiston esiintuominen luoda hetkeksi asiaan vihkiytyneiden yhteisön. Tarjonta luo kysyntää ja tässäkin voidaan lähteä liikkeelle pienistä kokeiluista (ks. polku I).

Muiston laati Pia Lonardi, erikoisasiantuntija, Museovirasto
Kaaviot ja kirjallisuusvinkit Anni Saisto, Porin taidemuseo
(<http://www.slideshare.net/AnniSaisto/digitaalinen-kulttuuriperint-eloon>)

Kirjallisuutta & linkkejä:

- Enni Sahlman: *Kansalaistiede meni nettiin*. Tapaustutkimus verkkosivuista Citizen Science Center, SciStarter ja Zooniverse. Viestinnän pro gradu –tutkielma, Helsingin yliopisto 2015.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/157858/sahlman_viestinta.pdf?sequence=1

- Susanna Ånäs: *DH2016: What's the relation between crowdsourcing cultural heritage and Wikimedia?*
<http://www.revolve.fi/blog/2016/08/26/dh2016-whats-the-relation-between-crowdsourcing-cultural-heritage-and-wikimedia/>
- *Avoim kansalaistiede*, opetus- ja kulttuuriministeriön [Avoim tiede ja tutkimus](#) – hankkeen rahoittama ja Open Knowledge Finland ry:n toteuttama selvityshanke:
<http://fi.okfn.org/projects/open-citizen-science/>
- Jasper Visser & Jim Richardson: *Digital Engagement in Culture, Heritage and Arts*
http://digitalengagementframework.com/digenfra3/wp-content/uploads/2016/02/Digital_engagement_in_culture_heritage_and_the_arts.pdf
- Sanna Marttila & Laura Sillanpää: *Kohti avointa kulttuuria*
<http://avoinglam.fi/opas.pdf>
- Pia Lonardi, Miikka Haimila, Tapani Sainio, Annika Tuomala: *Tiedon avaaminen Museovirastossa. Opas datan avaajan tueksi 22.5.2015*
<http://www.nba.fi/fi/File/2590/tiedon-avaaminen-museovirastossa.pdf>